

בטיחות מרכז קהילתי, לקראת פתיחת שנה חדשה.

לקראת שנת פעילות חדשה, כולם נערכים, עמלים וטורחים כדי להביא את המרכז הקהילתי למיטב המוכנות.

דף זה כולל מידע והכוון למוכנות המרכז הקהילתי לפתיחת שנת פעילות חדשה, בהיבטי הבטיחות תשתיות, ביטחון, חירום וכו'.

מוכנות המרכז הקהילתי לפתיחת שנה | מבדקי בטיחות ורישוי | אישורי מוכנות לבטיחות שנתיים | בטיחות בזמן הפנוי | בטיחות בתשתיות ובתכנון | בטיחות בפעילויות הטכנולוגיה והמלאכה, מעבדות ועוד | בטיחות בגיל הרך | הפקת אירועים במרכז הקהילתי

מוכנות המרכז הקהילתי לפתיחת שנת הלימודים

במהלך חופשת הקיץ ולקראת פתיחת שנת פעילות, יש לבצע פעולות רבות כדי להיערך נכון ומקצועית לשמירה על ביטחון ושלום הקהילה. **טבלת העזר** נועדה לסייע למנהל/ת לעקוב אחר הפעולות החשובות שיש לבצע לקראת פתיחת שנה בתחומי הביטחון והבטיחות. הטבלה מציעה סדר פעולות וריכוז נושאים, לבדיקת בטיחות מבנים והחצרות.

מבדקי ניהול סיכונים, בטיחות ורישוי

מבדקי הניהול סיכונים, בטיחות של המרכז הקהילתי, הם כלי ניהולי מקיף לשמירה על רמת בטיחות נאותה וצמצום סיכונים. לצורך פעילות מקצועית רחבת היקף, סטנדרטית ובעלת השפעה הוכנו רשימות בקרה מקצועיות ומפורטות, ככלי עזר והנחייה למנהל:

- הנוהל למבדקי בטיחות חובה במרכז הקהילתי,
- טופס בדיקות חובה תקופתיות

תהליך בדיקת מבנה קהילתי ומבנה חינוך הינו מובנה ושיטתי בודק את מצב הבטיחות הפיזית של המרכז הקהילתי. בחלוקה לרמות סיכון ודחיפות לטיפול, להלן רשימה מנחה למבדק בטיחות במוסדות חינוך.

במסגרת המרכז הקהילתי אנו נסמכים על התהליך הקיים במוסדות החינוך ובהתאמה לפעילות הנעשית במבנה המרכז הקהילתי:

- מבנים ועיסוקים הטעונים רישוי עסקים
- צו רישוי עסקים- לעסקים טעוני רישוי
- רישוי עסקים לאולם ספורט
- הבהרת רישוי עסקים לאולם ספורט

אישורי מוכנות לבטיחות שנתיים

מנהל המרכז הקהילתי ינהל בתיקה מסודרת את האישורים למבדקים שנעשו ואת ניהול הפערים, את סטטוס אישורי המוכנות העדכניים החתומים, למבנים שבאחריותו.

אישורים ניתנים רק על ידי גורם מוסמך מקצועי. נאמן הבטיחות, יקפיד לדווח למנהל על כל סיכון ועל תהליך הטיפול הנעשה לטיפול במפגע.

בטיחות בזמן פנאי

יותר מ-60% מהתאונות מתרחשות בפרקי הזמן שבין הפעילויות. בטיחות המקום נשמרת באמצעות בקרה קבועה ובעזרת הצוות. במקרה של פגיעה או פציעה יש לפנות למוקד שירותי עזרה ראשונה. בכל מקרה של פינוי, בשגרה או בחירום, יש ליידע את הורים – בן משפחה על הפינוי, ולהסדיר ליווי, אלא אם כן אחד ההורים הגיע ללוות אותו.

בטיחות בתשתיות ובתכנון מרכז קהילתי

- **עבודות בנייה ושיפוצים במהלך השנה** – מעת לעת נדרש לבצע עבודות תיקונים, שינויים ותוספות בנייה במהלך השנה. פעולות מסוג זה עלולות להוות סיכון בטיחותי וביטחוני לפעילים, ולצוות השוהה בתחומי המבנה, ולכן חשוב להכיר את הנחיות הבטיחות הייעודיות למצבים אלה ולפעול על פיהן. ראו **נוהל עבודות בנייה ושיפוצים במהלך לימודים במוסד חינוך**.
- **מתקני משחק** – כחלק משגרת הפעילות נעשה שימוש במתקני משחק. מתקני המשחק מותקנים בעיקר בגני ילדים אך לא רק בהם. על מתקנים אלה להיות בטוחים ומתוחזקים בהתאם לדרישות תקן ישראלי 1498 על כל חלקיו. ראו **מתקני משחק בטוחים לשימוש**.
- **החצר הטבעית** – מטרת חצר המשחקים הטבעית היא להחזיר את הטבע לחיים היומיומיים של הילדים כדי לאפשר להם התפתחות פיסית ומוטורית טובה יותר. לקריאה נוספת:
 - הנחיות לתכנון ולבטיחות של גן המשחקים הטבעי
 - מנחה לבחירת מתקני משחק לחצרות גני הילדים
 - רשימת בקרה לחצר המשחקים הטבעית
 - מידע בנושא מצעים לחצרות מוסדות
- **מתקני ספורט ובטיחות בפעילויות ספורט** – מתקני ספורט, מעצם ייעודם, נדרשים לעמוד בכוחות חזקים הפועלים עליהם ולשמור על יציבות. כדי למנוע תאונות בעת שימוש במתקני ספורט יש להקפיד על תחזוקה טובה, סדירה ומקצועית של מתקני הספורט. באחריות המרכז הקהילתי לשמור על בטיחות המשמשים ולבצע הערכת סיכונים מקצועית טרם תחילת הפעילות. בין היתר, יש לבצע בדיקה מוקדמת של סביבת הפעילות והמתקנים, לוודא תקינות ושלמות של ערכת עזרה ראשונה ואת כשירותם של הפעילים מטעמים רפואיים. לקריאה נוספת:
 - חוזר מנכ"ל בנושא בטיחות בחינוך הגופני
 - מידע בנושא מתקני ספורט וכדורסל
 - קווים מנחים לבדיקת מתקני סל משולבים עם שערי קטרגל (שער סל)
- **דלתות** – כדי לצמצם את תופעת היפגעות מדלתות, פעל משרד החינוך בשיתוף מכון התקנים הישראלי לכתיבת הנחיות מפורטות להליך ייצור והתקנה של דלתות בטיחותיות. הנחיות אלו נקבעו בתקן ישראלי ייעודי 6185. לקריאה נוספת:
 - חוזר מנכ"ל - סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך
 - קווים מנחים להתקנת דלתות העומדות בתו תקן 6185
 - חובת התקנת דלתות תו תקן 6185 במבני חינוך חדשים - מצגת
- **ארונות ומדפים** – חובה לקבע ארונות, מדפים ואביזרים נוספים לקיר ולבצע ביקורות פיזיות ליציבותם. למידע נוסף ראו **הפקת לקחים מנפילת ארונות ומדפים; מחזקים ברגים - שומרים על הילדים**.
- **מערכות סולריות לייצור חשמל בתחומי המרכז הקהילתי** – התקנה ואחזקת לוחות סולאריים לייצור חשמל על גגות. בכפוף להנחיות משרד החינוך להליך תכנון ואישור מערכות סולריות.
- **סככות צל בחצרות** – חובה לוודא יציבות ועמידות בתנאי מזג אוויר שונים (רוח, גשם, שלג ולחות) ובעומסים אפשריים, גם כאלו המופעלים ע"י תושבים. למידע ראו **סככות צל בחצרות**.
- **קירות טיפוס אופקיים** – הקמת קירות טיפוס אופקיים מאפשר הזדמנות להכניס מתקן המהווה אתגר משמעותי וערכי לילדים וללא צורך בהשגחה מקצועית, מלבד השגחה של הצוות החינוכי על הילדים בדומה להשגחה על מתקני המשחקים. לקריאה נוספת ראו **מסמך הנחיות לקירות טיפוס אופקיים במוסדות חינוך**.

בטיחות בפעילויות הטכנולוגיה והמלאכה, מעבדות ועוד

הבטחת הבטיחות בפעילויות הקשורות לטכנולוגיה ומלאכה כוללת מגוון נושאים: בטיחות בסדנה/בית מלאכה, בטיחות בעבודות מוסך, בטיחות בעבודה עם מכונות לעיבוד מתכת או עץ, בטיחות בעבודות

בציוד חשמלי, ריתוך וחיתוך, בטיחות בעבודות קרמיקה, בטיחות בשיעורי ציור ואומנות, בטיחות בעבודות תפירה וגיהוץ, בטיחות בעבודה בחשמל ובאלקטרוניקה ובטיחות באחזקת מטוסים. לקריאה נוספת:

- חוזר מנכ"ל - הבטחת הבטיחות במקצועות הטכנולוגיה והמלאכה
- הנחיות בטיחות לעבודה בכלי מלאכה וחומרים לעבודות אומנות
- מידע בנושא בטיחות במעבדות בפורטל מוסדות חינוך.
- בטיחות באירועים שנעשה בהם שימוש באש.

בטיחות בגיל הרך

חוזר מנכ"ל בנושא בטיחות בגני ילדים מרכז את כל ההוראות וההנחיות המחייבות, המתייחסות לתכנון, לארגון ולניהול של הבטיחות בגן הילדים במערכת החינוך. על מנהלת הגן לפעול בהתאם להוראות חוזר זה ועל פי ההוראות שיועברו ממטה המחוז באמצעות קב"ט מוסדות החינוך הרשותי או מנהל בטיחות מוסדות החינוך הרשותי.

היערכות להפקת אירועים במרכז הקהילתי

המרכז הקהילתי, כחלק מהוויתו מייצר פעילויות ואירועים לקהילה. ההכנות לפעילות כוללות שילוב ושותפות של מרכיבי הבטיחות הסביבתית-פיזית יחד עם היבטים פדגוגיים, התנהגותיים וניהוליים, ליצירת פעילות בטוחה ומוצלחת ולהימנע תוך כדי מתאונות ונפגעים. להלן תהליך נכון ומומלץ להיערכות ולהפקת אירועים במרכז הקהילתי.

שנת פעילות מוצלחת